

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 84:

Forslag til folketingsbeslutning om EF-harmonisering af konkurrencelovgivningen.

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.

(Fremsat 25/3 93).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Industriministeren (Trøjborg):

Socialistisk Folkeparti har med dette forslag lagt op til et principskifte i dansk konkurrencelovgivning. Konkurrencelovgivningen vil, uanset hvilket princip den er baseret på, have som formål at fremme konkurrence og effektivitet bl.a. ved at fjerne skadelige konkurrencebegrænsninger. Det er dog langt fra uproblematisk at skifte fra en konkurrencelov, der bygger på princippet om kontrol med og indgreb over for skadelige konkurrencebegrænsninger, til en lov, der bygger på et princip om forbud mod visse typer af konkurrencebegrænsning med mulighed for dispensation, således som EF-rettens konkurrenceregler er udformet.

Regeringen kan derfor ikke umiddelbart efterkomme opfordringen til at fremsætte forslag til en gennemgribende revision af konkurrencelovgivningen efter de retningslinier, der er angivet af forslagsstillerne.

Det må imidlertid ikke misforstås derhen, at regeringen ikke er af den opfattelse, at der ikke er grund til nærmere at overveje, om den danske konkurrencelovgivning fungerer tilfreds-

stillende i såvel national som international sammenhæng.

Som forslagsstillerne også anfører, har mange andre lande inden for de senere år på grundlag af et større udredningsarbejde gennemført gennemgribende revisioner af deres nationale konkurrencelovgivning. Formålet hermed har ofte været at tilnærme disse til EF-rettens konkurrenceregler, hvilket bl.a. indebærer en lovgivning baseret på et forbudsprincip.

Denne udvikling må forventes at fortsætte, og om få år vil Danmark efter al sandsynlighed være det eneste land i EF, hvis konkurrencelovgivning ikke bygger på et forbudsprincip.

Den fortsatte integration af de europæiske økonomier vil endvidere føre til, at stadig flere konkurrencesager vil have en sådan karakter, at de kan påvirke samhandelen mellem EF-landene og dermed også vil kunne behandles efter EF-rettens konkurrenceregler. Denne udvikling vil medføre et pres for, at EF-reglerne og de enkelte medlemslandes konkurrencelove i højere grad er baseret på ensartede principper.

Jeg ønsker på den baggrund at iværksætte et udvalgsarbejde til belysning af fordele og ulemper ved at ændre den danske konkurrencelovgivning til at bygge på et forbudsprincip.

Når såvel fordele som ulemper ønskes belyst, er det for at få det bedst mulige beslutningsgrundlag. Dertil kommer, at jeg ikke deler forslagsstillerne meget negative opfattelse af konkurrenceloven. Der bør gennemføres en evaluering af den eksisterende lovgivning, så der er grundlag for at beslutte, hvilke elementer i denne lovgivning der med fordel bør videreføres.

Under udvalgsarbejdet vil spørgsmålet om fusionskontrol og konkurrencemyndighedernes opbygning og beføjelser og ressourcer naturligt indgå. Udvalget må også overveje, i hvilket omfang gennemsigtighed bør videreføres som konkurrenceretligt virkemiddel.

Det vil være en forudsætning for udvalgets overvejelser, at konkurrencelovgivningen også i fremtiden skal omfatte offentlig og offentligt reguleret erhvervsvirksomhed. Udvalget vil endvidere blive pålagt at se på behovet for en ændring af konkurrencelovgivningen i lyset af udviklingen i EF.

[Industriministeren]

Det er min forventning, at udvalgsarbejdet kan afsluttes medio 1994, så der i givet fald kan fremsættes lovforslag i efteråret 1994.

Sammenfattende kan jeg konkludere, at regeringen ikke kan støtte det foreliggende forslag til folketingsbeslutning om EF-harmonisering af konkurrencelovgivningen. Der vil imidlertid blive iværksat et udvalgsarbejde til belysning af fordele og ulemper ved en ændring af den danske konkurrencelovgivning til at bygge på forbudsprincippet i lighed med EF-retten.

Tove Lindbo Larsen (S):

Det er meget forståeligt, at SF bringer spørgsmålet om en revision af konkurrenceloven på banen igen. Sidst dette blev diskuteret, var under den borgerlige regering i folketings-samlingen 1991-92, da der blev foretaget nogle justeringer i den eksisterende lov.

SF opfordrer nu regeringen til at ændre loven, således at den kommer mere i trit med andre europæiske landes konkurrencelovgivning. Det drejer sig dels om at ændre kontrolprincippet til et forbudsprincip, dels om den manglende mulighed for at kontrollere fusioner og virksomhedsovertagelser. Begge dele har vi ofte drøftet, og situationen er nu, at det inden for Norden og EF kun er ganske få lande foruden Danmark, der ikke har lovgivning efter disse retningslinier.

Situationen i andre lande kan næppe være meget anderledes end her, hvorfor disse områder vel også må indgå i en eventuel kommende lovgivning.

Det skal lige bemærkes, at EF's egen fusionskontrol ikke omfatter virksomheder af den størrelse, der findes i Danmark. EF's regler vedrørende virksomheder drejer sig om virksomheder, der er betydelig større end dem, vi har i vort land.

En del af SF's forslag blev drøftet ved den seneste ændring af konkurrenceloven, og den daværende industriminister foretog på opfordring efterfølgende en spørgerunde blandt organisationerne for at få opklaret, om der var interesse for at ændre principperne i den eksisterende konkurrencelov.

Det kan næppe undre nogen, at svarene ikke var entydigt begejstrede, hvorefter ministeren konstaterede, at nu havde hun spurgt, og der-ved blev det. Det var måske også, hvad man kunne forvente af en borgerlig minister.

Siden er der kommet en tilkendegivelse fra OECD, idet der i den nyeste rapport fra marts måned i år er et afsnit om konkurrenceforholdene i Danmark. OECD mener, at lovgivningen i Danmark er for svag, og nævner også den manglende mulighed for at kontrollere fusioner og virksomhedsovertagelser.

SF omtaler også OECD's rapport i bemærkningerne til forslaget, hvad der kan være rimeligt nok, selv om kritikken fra OECD kan synes lige det skarpeste.

Et af punkterne i forslaget til retningslinier for en lovændring peger på en ændring af det nuværende kontrolprincip og forbudsprincip, som jeg allerede har nævnt det, men svarende til det, der findes i EF's regler. Det kan lyde meget tiltalende, ikke mindst fordi de fleste landes lovgivning i Norden og i EF bygger på forbudsprincippet – og flere vil formentlig komme til i de nærmeste år – men da det er en væsentlig ændring af loven, der bliver tale om, støtter vi ministerens initiativ til at nedsætte et udvalg, der skal belyse konkurrencesituationen, såfremt principperne ændres. Naturligvis skal offentlige virksomheder også være omfattet af en eventuelt ændret lov.

Jeg synes, det er tilfredsstillende, at udvalget skal afslutte sit arbejde så betids, at der i givet fald kan fremsættes forslag til efteråret 1994.

Vi forventer at have et godt grundlag at træffe beslutninger på gennem udvalgets rapport og må derfor på nuværende tidspunkt afvise SF's forslag.

Flemming Hansen (KF):

Generelt har vi ikke spor imod en revision af konkurrenceloven, hvis det er nødvendigt. Det var det jo for et stykke tid siden, da man diskuterede gennemsigtigheden og sammenlignede danske virksomheders muligheder over for udenlandske virksomheder og vice versa og sammenlignede med lovgivningen i andre lande.

Vi har med ganske stor tilfredshed noteret os industriministerens bemærkninger om, at man vil lave et udvalgsarbejde vedrørende denne problematik. Det synes vi er en god idé, og det er jo rigtigt, som den forrige ordfører sagde, at tidligere industriminister Anne Birgitte Lundholt også havde overvejelser om en ændring af konkurrencelovgivningen, om end det ikke udmøntede sig i et egentligt lovforslag.

[Flemming Hansen]

Generelt må jeg sige om SF's beslutningsforslag, at jeg synes, det lugter langt væk af mistillid til erhvervslivet. De nøgleord, der går igen i forslaget, hedder jo »kontrol«, »forbud« og »bøder«, og det synes vi er så vederstyggelige ord, at vi alene af den grund ikke kan støtte forslaget. Men udvalgsarbejdet synes vi som sagt er en god idé.

Imidlertid vil jeg gerne til min ordførertale føje, at vi her i Folketinget gang på gang behandler forslag fra hr. Rahbæk Møller, som efter min opfattelse er præget af generel mistillid til erhvervslivet. De bliver heldigvis skudt ned alle sammen, men ånden og tonen i dem er præget af mistillid til erhvervslivet. Jeg ville sådan ønske, at hr. Rahbæk Møller ville bevæge sig bare en lille smule væk fra sin læreanstalt og prøve at søge et arbejde ude i det pulserende erhvervsliv. Jeg tror, hr. Rahbæk Møller så ville opdage, hvor langt væk hans tanker om erhvervspolitik ligger fra virkelighedens verden.

Jeg kan garantere hr. Rahbæk Møller for, at der i alle erhverv er en så behård konkurrence, at mange virksomheder desværre er tilfredse med stagnation og slet ikke tør håbe på eller budgettere med fremgang for deres virksomheder i den nuværende situation, de og samfundet befinder sig i.

Det er en ubehagelig situation for erhvervsvirksomhederne, som desværre baserer sig på situationen, som den er de fleste steder i Europa – ja, hele den vestlige verden, som er præget af stagnation, og det er derfor klart, at også internationalt set små virksomheder i Danmark præges af denne udvikling. Disse virksomheder og dansk erhvervsliv generelt har ikke brug for, at vi lægger nye hindringer i vejen ved at gå med på nogle af de mange forslag, hr. Rahbæk Møller fremsætter her i Folketinget.

Hr. Rahbæk Møller henviser til en OECD-rapport, hvor det nævnes, at forbrugerpriserne i Danmark er højere end i EF i gennemsnit. Det vil jeg ikke afvise, men vi ved jo også alle sammen, hvorfor de er det. Det er de, fordi omkostningsniveauet i Danmark er meget højt, fordi vi har et højt socialt niveau, hvilket vi i øvrigt ikke er uenige i at det skal være – et spørgsmål, der har været diskuteret utallige gange her i Folketinget.

Jeg kan sige, at vi, som jeg håber det er fremgået, ikke kan støtte forslaget, men at vi er me-

get tilfreds med, at industriministeren vil se på det, vi diskuterer her, gennem et stykke udvalgsarbejde.

Pia Larsen (V):

Venstre kan ikke støtte forslaget fra SF om på nuværende tidspunkt at foretage en gennemgribende revision af konkurrenceloven. Vi mener, det er omtrent det dårligst valgte tidspunkt at pålægge dansk erhvervsliv nye begrænsninger og byrder. Vi har slet ikke råd til alle de lappeløsninger i form af større eller mindre erhvervspakker, som vi ville være nødt til at lægge frem, hvis det blev endnu vanskeligere for virksomhederne at eksistere, end tilfældet er i dag.

Den seneste ændring i konkurrenceloven trådte i kraft så sent som i juni sidste år. Da vedtog et bredt flertal her i Folketinget, at de uhensigtsmæssigheder, loven havde vist sig at indeholde i relation til de danske virksomheders konkurrencemæssige position i forhold til udenlandske konkurrenter, skulle rettes op.

Der var bred enighed om, at begrebet gennemsigthed fortsat skulle være nøgleordet i konkurrencelovgivningen. Og sådan mener vi i Venstre fortsat at det bør være.

SF ønsker at indføre forbud, kontrol, bøder og omvendt bevisbyrde. Det må sandelig være guf for virksomhederne – lige det, de længe havde ønsket sig. SF siger godt nok i bemærkningerne til beslutningsforslaget, at »der er ikke tale om, at firmaerne underkastes omvendt bevisbyrde, det kan de nemlig undgå ved helt at undlade at indgå aftaler.«

Det svarer til, at den, der ingenting gør, ikke risikerer at begå fejl. Og det vil vi i Venstre på ingen måde opfordre erhvervslivet til. Hverken nu eller senere.

Vi må altså afvise SF's forslag, idet vi mener, at det hverken tidsmæssigt eller indholdsmæssigt afspejler den virkelighed, erhvervslivet befinder sig midt i i øjeblikket.

Kirsten Jacobsen (FP):

Fremskridtspartiet er ikke nogen ynder hverken af forbud, kontrol eller bøder. Men når det er sagt, er man også nødt til at sige, at tillid – og det mener jeg vi skal have til erhvervslivet, det har erhvervslivet brug for – skal følges op af ansvar. Og her halter det jo noget, det har dette Ting jo beskæftiget sig me-

[Kirsten Jacobsen]

get med, idet vi har måttet stramme op på adskillige lovgivninger, fordi erhvervslivet ikke har levet op til den tillid, som man fra Folketingets side har vist dem.

Bare for at nævne et enkelt eksempel kan jeg henlede opmærksomheden på, hvordan kreditforeningerne har opkøbt hele ejendoms-mæglerbranchen, hvordan Konkurrencerådet har sagt, at det er sket i strid med gældende lov, men at der alligevel ikke er gjort noget ved det – heller ikke af den tidligere regering. Den nuværende regering har fremsat et forslag, og ministeren har sagt, at han vil kontrollere, at loven bliver overholdt, men indtil nu har vi i hvert fald ikke set initiativer fra ministeren, som går ud på, at man vil lovliggøre forholdene.

Når det er sagt, vil jeg gerne give udtryk for, at vi ikke er sikre på, at SF's forslag, som det er udformet, er rigtigt, men vi synes, det er vigtigt, at disse problemer diskuteres, og at man kommer frem til en afbalanceret lovgivning, som sikrer, at der er gennemsigtighed, og at de nødvendige kontrolforanstaltninger og det nødvendige tilsyn er til stede, og frem for alt også, at vi har en regering, som følger op og forvalter den lovgivning, som dette Folketing vedtager, og ikke bare sætter det hele ud af kraft, som vi har set de sidste ti år.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg kan glæde formanden med, at jeg taler på 3 partiers vegne, nemlig ud over Det Radikale Venstre CD og Kristeligt Folkeparti, hvis ordførere jeg er blevet bedt om at sige desværre ikke kan være til stede i øjeblikket, og at de på linie med Det Radikale Venstre vil afvise forslaget, idet man tager ministerens tale til efterretning og siger, det er udmærket, at der kommer et udvalgsarbejde, og at vi ser frem til, at det evt. kan følges op af en ændring i lovgivningen.

Jeg synes, at noget af det, der er vigtigt, som den konservative ordfører også var inde på det, er, at vi får samlet de erfaringer op, der er indhentet, siden vi sidst reviderede loven, og det er jo noget af det, man under alle omstændigheder savner i dette forslag.

Men som sagt tror vi, det kan være nødvendigt, at der sker en stramning på området. Ministeren henviser også til EF-reglerne på dette område, og det gør forslagsstillerne jo også.

Men vi vil gerne se resultatet af et udvalgsarbejde først, sådan at vi kan se, hvor vi føler det er nødvendigt og ikke er nødvendigt. I visse sammenhænge er det måske sådan, at man kun lige akkurat skal følge EF; i andre sammenhænge kan det være, man skal gøre tingene noget bedre og mere gennemført end i EF. Men vi synes, det er nyttigt, at man får arbejdet med sagen.

Rahbæk Møller (SF):

Jeg kan jo ikke takke for stor tilslutning til at gennemføre de forhold, som gælder i stort set samtlige andre EF-lande og nu på det sidste også i de andre nordiske lande. Det var der faktisk ingen ordførere der tilsluttede sig – måske med et enkelt forbehold. Men til gengæld kan jeg så takke for, at der nu kommer et udvalgsarbejde, der i hvert fald undersøger mulighederne for at ændre vores konkurrencelov, og det er jo godt. Så må vi håbe, at det ikke går med det ligesom med den forhenværende minister, der jo også lovede at undersøge sagen, hvad der jo ikke kom meget ud af. Lad os håbe, det går bedre denne gang.

Der er ingen tvivl om, at Danmark, som ministeren også sagde, snart vil være det eneste land med en konkurrencelov af den art, som vi har – dvs. en konkurrencelov, der overhovedet ikke indeholder et forbudsbegreb – og det kan vel ikke være tjenligt, at vi er det sted, hvor man kan lukrere på lokale monopoler, for, som flere ordførere har været inde på, er det jo sådan, at EF har en konkurrencelov. Den handler om virksomheder, der er større, end det har interesse for Danmark. OECD-rapporten gør f.eks. opmærksom på, at vi, når det drejer sig om byggematerialer, klart har lokale monopoler og derfor alt for højt et prisniveau.

I øvrigt undrede det mig, at ministeren ikke nævnte OECD-rapporten. Til gengæld glædede det mig, at fru Tove Lindbo Larsen gjorde det, for den synes jeg er en af de mest tungtvæjende informationer, der er kommet for nylig om dette emne. I øvrigt synes jeg, det var en meget positiv tale, fru Tove Lindbo Larsen holdt.

Hr. Flemming Hansen må have vente længe på at holde den tale, han holdt her om SF's mange forslag, der alle handlede om mistillid til erhvervslivet. Den tale kunne han jo nemlig ikke holde, da vi kom med vores iværksætter-

[Rahbæk Møller]

pakke, alle de mange forslag, der gik ud på at få ting til at ske rundt omkring i erhvervslivet. Derfor var han nødt til at vente på, at vi kom med et forslag, der faktisk handler om kontrol, og det gør altså monopolloven, konkurrence-loven, eller hvad vi nu skal kalde den. Det er jo ganske korrekt, der står både ordene »forbud«, »kontrol« og »bøder«, så dér kunne han fyre den rygmarvstale af. Men det må have været svært for ham, at han skulle vente så længe på, at han kunne komme til at fyre den af, for der har ikke været megen basis i de fleste af de forslag, SF har fremsat.

Fru Pia Larsen sagde, det var det dårligst valgte tidspunkt. Det forstår jeg egentlig ikke. Lige præcis dette tidspunkt er valgt af de andre nordiske lande til at revidere deres monopollovgivning og bringe den på linie med EF-principper, af den simple grund at det jo er i år, at det indre marked træder i kraft. Mig bekendt er et af principperne i det indre marked, at man så vidt muligt har fælles erhvervsvilkår, og her er et område. Det er ikke i alle livets forhold, vi ønsker fælles erhvervsvilkår alle steder i EF, men her er et område, hvor vi faktisk mener at den almindelige frie konkurrence gør det rimeligt, at vi har nogenlunde frie erhvervsvilkår. Derfor har vi vurderet, ligesom man har gjort i Norge, Sverige og Finland, at lige netop nu var tidspunktet. Men fru Pia Larsen har altså skønnet anderledes. Det må vi tage til efterretning.

Fru Kirsten Jacobsen var mere positiv end de to andre borgerlige ordførere, og det er vel udtryk for en udvikling, vi har kunnet iagttage i de senere år, nemlig at Fremskridtspartiet er på vej til at blive et mere konstruktivt parti end Venstre og De Konservative. Det er ejendommeligt, og det ville jeg ikke have troet for nogle år siden, men der er tendenser i den retning.

Fru Lone Dybkjær talte på de tre små regeringspartiers vegne, og jeg forstod, at i hvert fald Det Radikale Venstre mener, det er nødvendigt med en stramning, men det var ikke særlig præcist, hvad fru Lone Dybkjær fik sagt herom.

Alt i alt vil debatten altså fortsætte, forstår jeg. Vi får godt medio 1994 en rapport. Lad os så håbe, at vi kan handle, så Danmark ikke bliver det land, der endnu en gang skal stå for skud fra OECD's side for at tillade vilkår, der simpelt hen rammer forbrugerne og de er-

hvervsdrivende. Det er jo ikke kun forbrugerne, der rammes af monopoler; det er i lige så høj grad de erhvervsdrivende. Så jeg håber, vi også på det punkt kan få rimelige og ordentlige forhold her i landet.

Afslutningsvis skal jeg udtale min undren over, at ingen af ordførerne har berørt det punkt, at der bør være repræsentanter for den offentlige sektor i Konkurrencerådet. Fru Tove Lindbo Larsen var inde på, at også den offentlige sektor skulle være omfattet af Konkurrencerådet, og det var måske en hentydning til det. Det er faktisk ret centralt, for nogle af de få afgørelser, vi har set i de senere år, har netop handlet om den offentlige sektor. Det er der ikke noget galt i, men det er ret klart, at Konkurrencerådet har manglet indsigt i den offentlige sektors forhold, og derfor tror jeg, det ville være rimeligt, at amter og kommuner blev repræsenteret på linie med andre organisationer, som beskæftiger sig med forhold, der har betydning på dette område.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Grove):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af Folketinget *Niels Højland* (FP), *Aage Brusgaard* (FP) og *Pia Kjærsgaard* (FP) har meddelt mig, at de ønsker til fiskeriministeren at stille følgende:

Forespørgsel:

»Hvilke initiativer agter ministeren at tage i egenskab af Danmarks formandskab for EF for, at der kan skabes ordnede forhold på fi-